

Linnéuniversitetet

Kalmar Växjö

Kursplan

Fakultetsnämnden för naturvetenskap och teknik

Institutionen för datavetenskap, fysik och matematik

GU7411 Läs-, skriv- och matematikinläring I - specialisering för verksamhet i skolans tidiga år, 30 högskolepoäng

Reading, writing and mathematics 1 – specialization for the primary years, 30 credits

Huvudområde

Matematik, Pedagogik

Ämnesgrupp

Utbildningsvetenskap teoretiska ämnen

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

GIN

Fastställande

Fastställd av institutionsstyrelsen vid Institutionen för datavetenskap, fysik och matematik 2009-12-15

Senast reviderad 2010-11-26. Revidering av litteraturlista.

Kursplanen gäller från och med höstterminen 2011

Förkunskaper

Grundläggande behörighet.

Förväntade studieresultat

Förväntade läranderesultat för de som ej har förkunskaper inom matematik och svenska.

Läser delkurs 1, 2, 3A, 4

Efter fullgjord kurs ska studenten:

- utifrån ett språkperspektiv ha fördjupade teoretiska kunskaper om språk-, läs-, skriv- och matematikinläring hos barn före och under de första skolåren
- ha utvecklat sina didaktiska och praktiska kunskaper från inriktningsstudierna och utifrån ett vetenskapligt förhållningssätt kunna stödja och stimulera alla barns skriftspråkliga och matematiska utveckling under de tidiga skolåren
- ha kunskaper om psykologiska och specialpedagogiska faktorerens betydelse för inläringen.

Ett kompletterande mål i kursen, liksom för all lärarutbildning, är förmågan att korrekt använda svenska språket i tal och skrift.

Förväntade läranderesultat för de som har förkunskaper inom svenska språket. Läser

delkurs 1, 2, 3B, 4.

Efter fullgjord kurs ska studenten:

- utifrån ett språkperspektiv ha fördjupat sina teoretiska kunskaper om språk, läs- och skrivinlärning och ha tillägnat sig grundläggande kunskaper om matematikinlärning hos barn före och under de första skolåren
- ha utvecklat sina didaktiska och praktiska kunskaper från inriktningsstudierna och utifrån ett vetenskapligt förhållningssätt kunna stödja och stimulera alla barns skriftspråkliga och matematiska utveckling under de tidiga skolåren
- ha kunskaper om psykologiska och specialpedagogiska faktorerens betydelse för inläringen.

Ett kompletterande mål i kursen, liksom för all lärarutbildning, är förmågan att korrekt använda svenska språket i tal och skrift.

Innehåll

Se varje delkurs för mer information.

Delkurs 1 Språk- och begreppsutveckling (1) 7,5 högskolepoäng

Språk- och begreppsutveckling

Kursen innehåller följande moment:

- barns språk- och begreppsutveckling
- språklig och matematisk medvetenhet
- stimulans för språklig och matematisk utveckling
- självbild och självuppfattning.

I delkursen ingår följande ämnen: svenska språket, 3 högskolepoäng, matematikdidaktik, 4,5 högskolepoäng.

Delkurs 2 Läsprocessen och barns läsutveckling (2) 7,5 högskolepoäng

Läsprocessen och barns läsutveckling

Kursen innehåller följande moment:

- språklig medvetenhet och dess betydelse för skriftspråkutvecklingen
- läsinlärning
- läsprocessen
- kartläggning av skriftspråksutveckling
- analys av olika läsinlärningsmetoder
- aktuell läsforskning.

I delkursen ingår följande ämne: specialpedagogik, 7,5 högskolepoäng.

Delkurs 3 Språk- och skrivutveckling under tidiga år (3A) 7,5 högskolepoäng

Språk- och skrivutveckling under tidiga år

Kursen innehåller följande moment:

- diskussioner om och kritiskt prövande av teorier, metoder och läromedel för den tidiga läs- och skrivutvecklingen
- analysverktyg för egna undersökningar av barns läs- och skrivutveckling
- tidigt läsande och skrivande hos barn
- det vidgade textbegreppet: barnlitteratur, drama, barnfilm och IKT för språk- och kunskapsstimulerande verksamhet
- skriftspråksutveckling i ett mångkulturellt samhälle.

I delkursen ingår följande ämne: svenska språket 7,5 högskolepoäng.

Delkurs 4 Läs- och skrivutveckling, fördjupning (3B) 7,5 högskolepoäng

Läs- och skrivutveckling, fördjupning
Delkursen läses av studerande som tidigare studerat en inriktning med svenska för tidiga år (svenska-SO, svenska-engelska).
Kursen innehåller följande moment:

- fördjupad analys av teorier, metoder och läromedel för den tidiga läs- och skrivutvecklingen
- det vidgade textbegreppet: barnlitteratur, drama, barnfilm och IKT för språk- och kunskapsstimulerande verksamhet
- forskning om och åtgärder vid läs- och skrivsvårigheter
- språkets roll för utvecklingen av tänkandet och sociala relationer
- språkvariation i samhället.

I delkursen ingår följande ämne: svenska språket, 7,5 högskolepoäng.

Delkurs 5 Matematik från början (4) 7,5 högskolepoäng

Matematik från början

Kursen innehåller följande moment:

- yngre barns tal- och rumsuppfattning
- arbetssätt i förskolan och de tidiga skolåren
- skolstarten med fokus på matematik
- didaktisk behandling av väsentliga moment inom matematiken för de tidiga skolåren
- analys av läromedel och datorn i undervisningen
- genusperspektiv på lärande.

I delkursen ingår följande ämne: matematikdidaktik, 7,5 högskolepoäng.

Undervisningsformer

Undervisningen ges i form av föreläsningar, gruppdiskussioner, laborationer samt obligatoriska seminarier där de studerande redovisar sina kartläggnings- och analysuppgifter.

När kursen ges som distanskurs används särskilda för distributionsformen lämpliga undervisningsformer.

Examinationsformer

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

På begäran kan den studerande få sitt betyg översatt enligt ECTS-skalan. En sådan begäran skall ha inkommit till examinator före betygssättningen

Kursen examineras dels genom aktivt deltagande i föreläsningar och seminarier, dels genom muntliga och skriftliga prov och redovisningar av obligatoriska uppgifter.

Kursvärdering

I samband med kursavslutningen genomförs en kursvärdering enligt universitetets riktlinjer. Resultatet av kursvärderingen arkiveras på institutionen.

Övrigt

Efter avslutad kurs kan den studerande i första hand själv ta ut studieintyg via studentportalen. I andra hand kan den studerande erhålla ett kursintyg efter begäran hos institutionssekreteraren.

Efter avslutad utbildning erhåller den studerande ett examens-bevis efter ansökan hos Studentcentrums examensenhet.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Läromedel: Delkurs 1

Axelsson M, 2010. Andraspråksinläring i ett utvecklingsperspektiv. I: Bjar L & Liberg C, Barn utvecklar sitt språk. sid. 125-149, Studentlitteratur (25s)

Emanuelsson, G m fl (red.), Matematik – ett kommunikationsämne, Nämnaren Tema, NCM.

Göteborgs universitet, 1996. Sidor 150 (211).
 Emanuelsson, G m fl (red.), Prenumeration på tidskriften, Nämnaren, NCM. Göteborgs universitet, aktuellt år. Sidor 60
 Fredriksson U & Taube K, 2010. Svenska som andraspråk och kulturmöten. I: Bjar L & Liberg C, Barn utvecklar sitt språk. sid. 151-169, Studentlitteratur (19s)
 Kilborn W & Löving, Baskunskaper i matematik, Studentlitteratur, 2002. Sidor 250 (372).
 PRIM-gruppen, Bedömning av kunskap- för lärande och undervisning i matematik, ISBN:978-91-7656-670-1. 104 sidor.
 PRIM-gruppen, Analysschema i matematik för tidiga skolår. Skolverket, 2003. Sidor 62.
 Rehnqvist G & Svensson G, 2008. Lära om språk, sid 9-46, 149-187, Gleerups (75s)
 Svensson G, 2002. Matematik och språk. I: Nämnaren 3, sid. 13-17 (5s)
 TRAS: Tidig registrering av språkutveckling. En handbok om språkutveckling hos barn. En filial inom special-pedagogisk förlag, Danmark, 2004. (130s)
 Undervisningen i matematik – utbildningens innehåll och ändamålsenlighet, Skolinspektionen rapport 2009:5, 2009, www.skolinspektionen.se 27 sidor.
 Waldmann C, 2008. ”Barns uttalsutveckling.” Kompendium vid Institutionen för språk och litteratur, Linnéuniversitetet (tillhandahålles som PDF-fil). (9s)
 Waldmann C, 2008. ”Rätt ord på rätt plats.” Kompendium vid Institutionen för språk och litteratur, Linnéuniversitetet (tillhandahålles som PDF-fil). (15s)
 Waldmann C. 2008. ”Hur erövrar barn ett språk?” Kompendium vid Institutionen för språk och litteratur, Linnéuniversitetet (tillhandahålles som PDF-fil). (14s)
 Westerlund, M. 2009. Barn i början. Språkutveckling i förskoleåldern. Natur & Kultur. (190s)
 Kompendier från DFM. Linnéuniversitetet, aktuellt år. Sidor ca 300.

Läromedel: Delkurs 2

Druid Glentow, B,*Förebygg och åtgärda läs- och skrivsvårigheter*. Kap 3, 4 och 8 Natur och Kultur, 2006.Sidor 150 (287).
 Elbro, C,*Läsning och läsundervisning*. Liber, 2004.Sidor 239.
 Frost, J,*Läsundervisning*. Natur och Kultur, 2002 Kap 1-10.Sidor 190 (256).
 Lundberg, I,*Konsten att läsa faktatexter*. Natur och Kultur, 2006.Sidor 46.
 Lundberg, I & Herrlin, K,*God läsutveckling. Kartläggning och övningar*. Natur och Kultur, 2005.Sidor 80.
 Stadler, E,*Läs- och skrivinläring*. Studentlitteratur, 1998.Sidor 104.
 Taube, K,*Barns tidiga läsning*,Norstedts akademiska förlag, 2007.Sidor 159.
 Tornéus, M;*På tal om språk*. Liber, 2000.
 Kompendium. Sidor 36.
 TRAS Handbok. TRAS:*Tidig registrering av språkutveckling. En handbok om språkutveckling hos barn*. En filial inom special-pedagogisk förlag, Danmark, 2005, ISBN: 91-975434-4-6.Sidor 130.
 Kompendier från PPI, Linnéuniversitetet, aktuellt år. Sidor ca 100.

Läromedel:Delkurs 3A

Allard, B, Rudqvist, M & Sundblad, B,*Nya Lusboken: en bok om läsutveckling*.Bonnier utbildning AB, 2001.Sidor 175.
 Alleklev, B & Lindvall, L,*Listiga räven*. Läsinläring genom skönlitteratur: ett läsprojekt i Kvarnbyskolan, Rinkeby i samarbete med Rinkeby bibliotek. En bok för alla, 2000.Sidor 75.
 Fast, C,*Literacy: i familj, förskola och skola*, Studentlitteratur, 2008.Sidor 168.
 Längsjö, E & Nilsson, I,*Att möta och erövra skriftspråket: om läs- och skrivlärande förr och nu*. Studentlitteratur, 2005.Sidor 143.
Språket lyfter! Diagnosmaterial i svenska och svenska som andraspråk för åren före skolår 6. Lärarhandledning. Uppsala universitet. Institutionen för nordiska språk, Avdelningen för forskning och utbildning i modern svenska (FUMS). Liber distribution, 2003.Sidor 29.
 Söderblom, H (red.)*Sagor att läsa och berätta*. Litteraturfrämjandet En bok för alla, 1991.Sidor 190.
 Trageton, A,*Att skriva sig till läsning*. IKT i förskoleklass och skola. Liber, 2005.Sidor

Skolverket, *Nya språket lyfter! Diagnosmaterial i svenska och svenska som andraspråk för grundskolans årskurs 1-5*. Lärarhandledning och observationsschema. 2008. Sidor 83

Kompendier från SOL. Linnéuniversitetet, aktuellt år. Sidor ca 200.

Barnlitteratur enligt särskild förteckning.

Läromedel: Delkurs 3B

Einarsson, J, *Språksociologi*. Studentlitteratur, 2004. Sidor 100 (367).

Jönsson, K, *Litteraturarbetets möjligheter. En studie av barns läsning I årskurs F-3*. Malmö Högskola 2007. Sidor 265.

Liberg, C, *Hur barn lär sig läsa och skriva*. Studentlitteratur, 2006. Sidor 210.

Lindö, R, *Den meningsfulla språkväven. Om textsamtalets och den gemensamma litteraturläsningens möjligheter*. Studentlitteratur, 2006. Sidor 224.

Lyckas med läsning: läs- och skrivinläring i Nya Zeeland. Bonnier utbildning AB, 2001. Sidor 154.

Kompendier från SOL. Linnéuniversitetet, aktuellt år. Sidor ca 200.

Barnlitteratur enligt särskild förteckning.

Läromedel: Delkurs 4

Analysschema i matematik för tidiga skolår. Skolverket, 2003. Sidor 62.

Emanuelsson, G m fl (red.), *Matematik – ett kommunikationsämne*. Nämnaren Tema, NCM. Göteborgs universitet, 1996. Sidor 50 (211).

Emanuelsson, G m fl (red.), *Matematik från början*. Nämnaren Tema, NCM. Göteborgs universitet, 2000. Sidor 247.

Emanuelsson, G m fl (red.), *Prenumeration på tidskriften Nämnaren*, NCM. Göteborgs universitet, aktuellt år. Sidor 60.

Kilborn W & Löving M, *Baskunskaper i matematik*. Studentlitteratur, 2002. Sidor 100 (372).

Kompendier från DFM. Linnéuniversitetet, aktuellt år. Sidor ca 300.

Referenslitteratur

Fromkin, V, Rodman, R & Hyams, N, *An introduction to language*. Thomson/Heinle, 2007. Sidor 586.

Johnsen Høines, M, *Matematik som språk*. Liber, 2000. Sidor 210.

Lightbown, P & Spada, N, *How languages are learned, revised edition*. Oxford University Press, 2006. Sidor 233.

Löving, M, *Matematikundervisningens dilemman*. Studentlitteratur, 2006. Sidor 251.

Malmer, G, *Kreativ matematik*. Ekelunds förlag, 1990. Sidor 158.